Veiledning for artikkelbaserte avhandlinger med kunstnerisk utviklingsarbeid

ph.d.-studiet Studier av danning og didaktiske praksiser

Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett
Høgskolen på Vestlandet

Godkjent i programutvalg 22.06.2017

Generelle krav til doktoravhandlinger som består av flere mindre arbeider

Avhandling som artikkelsamling er regulert gjennom bestemmelsene i *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Høgskolen på Vestlandet* der det står i § 10-1:

Avhandlingen kan bestå av en monografi eller en sammenstilling av flere mindre arbeider. Ett av de mindre arbeidene kan være et kunstnerlig utviklingsarbeid med en dokumentert refleksjon, de andre kan være vitenskaplige artikler. Dersom avhandlingen består av flere mindre arbeider, skal det redegjøres for sammenhengen mellom dem.

Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid som oppfyller internasjonale standarder med hensyn til forskningsetiske normer, faglig nivå og metode innen fagområdet.

Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.

Omfang

Avhandlingen, utenom den innledende delen (metatekst[1], heretter kalt kappen), bør normalt svare til to tidsskriftartikler av vanlig størrelse, og ett kunstnerisk utviklingsarbeid med dokumentert refleksjon. Dersom avhandlingen hovedsakelig består av artikler, skal kandidaten normalt være førsteforfatter på minst halvparten av artiklene (jf forskriften § 10-1).

Kappen

En artikkelbasert avhandling skal inneholde minst to artikler, ett kunstnerisk utviklingsarbeid med dokumentert refleksjon, og en metatekst (kappe). Artiklene skal være publiserbare i publiseringskanaler med fagfellevurdering, og det kunstneriske utviklingsarbeidet skal være presentert offentlig for et publikum, inkludert bedømmelseskomiteen. Kappen i en artikkelbasert ph.d.-avhandling med kunstnerisk utviklingsarbeid skal sammenfatte og sammenstille de problemstillinger, hovedresultater og konklusjoner som presenteres i de

[1] Noen bruker begrepet sammenbindingstekst. NTNU bruker metatekst.

enkelte vitenskapelige artiklene og i det kunstneriske utviklingsarbeidet, slik at avhandlingen framstår som en helhet. Det innebærer at kappen presenterer et metaperspektiv, som gir rom for å utdype og presisere innhold utover det som står i den enkelte artikkel. Kandidaten skal være eneforfatter av kappen. Arbeidet skal likevel skrives under veiledning.

Nærmere presiseringer:
• Innledningsvis bør tematikkens aktualitet synliggjøres ved at den plasseres i en forskningsmessig sammenheng. Studiens hensikt skal formuleres tydelig.

• Problemstilling/forskningsspørsmål skal være presist formulert.

• Kappen skal inneholde en gjennomgang av relevant og aktuell forskningslitteratur, og gi rom for å utdype teoretiske og metodologiske valg og overveielser.

• Kappens resultatdel skal på en kort og systematisk måte redegjøre for avhandlingens hovedfunn fra artiklene og det kunstneriske utviklingsarbeidet og diskutere hvordan funn presentert i artiklene bidrar til den eksisterende forskningslitteraturen på fagfeltet. Videre bør man diskutere teoretiske, pedagogiske, kunstfaglige eller didaktiske implikasjoner av resultatene og redegjøre for studiens bidrag til kunnskapsfeltet. Konklusjonen relateres tydelig til avhandlingens problemstillinger, forskningsspørsmål og resultater, og viser til muligheter for videre forskning.

• Kappen skal inneholde en metodediskusjon, der kandidaten tar opp forskningsmetodiske og etiske utfordringer, som for eksempel egen forskerrolle, holdbarheten av metoder og resultater samt begrensninger ved arbeidet som er gjennomført.
Kandidaten har i kappen mulighet til å oppdatere innholdet i artiklene. Slik oppdatering kan være nødvendig ut fra artiklenes publiseringstidspunkt eller tidspunkt for ferdigstilling. Kandidaten kan imidlertid ikke bringe inn egen ny empiri i kappen som ikke tidligere er omtalt i artiklene.

Erklæring om medforfatterskap

Dersom et arbeid (skriftlig arbeid eller kunstnerisk utviklingsarbeid) er blitt til i samarbeid med andre forfattere, skal ph.d.-kandidaten følge de normer for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og i henhold til internasjonale standarder i de ulike fagmiljøene. Dersom avhandlingen hovedsakelig består av artikler, skal kandidaten normalt være førsteforfatter på minst halvparten av artiklene (jf. § 10-1 i forskriften)

Erklæringer om medforfatterskap skal bidra til å identifisere og vurdere kandidatens faglige innsats i forhold til kravene til en ph.d.-grad.

Alle publikasjoner som inngår i en doktoravhandling skal følge forskningsetiske regler og konvensjoner for faglig kvalitetssikring av forskning. Disse forpliktelsene gjelder alle bidragsytere i en doktoravhandling. Ved flerforfatterskap legges reglene Vancouverreglene (ot.prp.nr 58, 2005-2006), til grunn med et par mindre reformuleringer. I norsk kortversjon: Forfatterskap skal utelukkende baseres på:

a) Vesentlige bidrag til idé og utforming, eller utvikling og analyse av teorimodell, eller datainnsamling, eller analyse og tolking av data
b) Utarbeiding av selve manuskriptet eller kritisk revisjon av artikkelens intellektuelle innhold
c) Godkjenning av artikkelversjonen som skal publiseres

Samtlige kriterier (a, b og c) må oppfylles for å berettige medforfatterskap.

Dersom medforfatterskap med veileder er aktuelt, bør det avklares på et tidligst mulig tidspunkt med kandidaten og for hver enkelt artikkel separat.

I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere, skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidatens innsats i hvert enkelt arbeid (jf. §10-1 i forskriften). I tilknytning til ferdigstillelsen av hver enkelt artikkel skal kandidaten sende et skjema for medforfatterskap til alle medforfattere. Også kandidaten skal fylle ut dette skjemaet. Kandidaten selv er ansvarlig for å innhente alle nødvendige signaturer. Det utfylte skjema med bekreftelser og signaturer leveres inn sammen med avhandlingen og søknad om vurdering av denne til saksbehandler. Disse oversendes bedømmelseskomiteen sammen med avhandlingen, og følger saksbehandlingen.

Publisering og arbeider som ikke godtas

Arbeider eller deler av et arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid med ph.d.-prosjektet (jf. forskriften § 10-2).

Det kunstneriske utviklingsarbeidet må være produsert som del av ph.d.-arbeidet og presentert for bedømmelseskomiteen til godkjenning i forkant av innlevering av endelig avhandling. Arbeidet må sammen med en dokumentert refleksjon være på ph.d.-nivå, og bidra til å svare på avhandlingens overordnete forskningsspørsmål. Den dokumenterte refleksjonen knyttet til det kunstneriske utviklingsarbeidet skal belyse metodespørsmål, prosesser, kontekst, referanser og resultat.

Artiklene som inngår i avhandlingen kan være publiserte, antatt for publisering, under vurdering for publisering eller upubliserte. Ved bruk av publiserte arbeider kan disse ikke godtas som del av avhandlingen hvis de ved opptakstidspunkt er eldre enn fem (5) år fra publiseringsdato. Det sentrale ph.d.-utvalget kan dispensere fra dette kravet dersom helt ekstraordinære forhold tilsier det (jf. forskriften §10-2)

Publisering med fagfellevurdering kan bidra til å sikre at artiklene ligger på «et nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur» (jf. forskriften § 10-1). For artikler som er publisert eller antatt for publisering må det oppgis hvor publisering har funnet sted/vil finne sted i henhold til vanlige standarder for vitenskapelige referanser.

Det er normalt ikke anledning til å gjøre endringer i publiserte artikler som inngår i avhandlingen, bortsett fra eventuelle språklige rettinger. Hvis kandidaten har behov for å drøfte sider ved de publiserte artiklene, kan dette gjøres i forordet, i kappen og/eller i en eventuell avsluttende artikkel.

Offentliggjøring

Det kunstneriske utviklingsarbeidet skal presenteres senest sammen med innlevering av avhandlingen, altså senest 3 mnd. før disputas.

Avhandlingen (inkludert artikler, dokumentert refleksjon til det kunstneriske utviklingsarbeidet, og kappen) skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før disputasen. Den skal gjøres tilgjengelig i den form som ble levert til vurdering, eventuelt med en liste over språklige feil (erata).

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring og publisering av doktoravhandlingen.

Ekstern part kan ikke stille som vilkår at hele eller deler av avhandlingen ikke skal offentliggjøres eller publiseres.

Ved publisering av avhandlingen skal kandidaten følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjon. Hovedregelen er at HVL skal oppgis som adresse. Om andre institusjoner har gitt et nødvendig og vesentlig tilskudd til grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet skal det kommer tydelig fram. Kandidaten skal anerkjenne miljøer og prosjekter som har gitt grunnlaget for arbeidet.